

Varavaltuutettu Matti Adolfsenin ja 13 muun valtuutetun aloite Meri-Lapin kulttuurin kuntayhtymän perustamiseksi

Kaupunginvaltuusto 17.10.2022 § 87

Varavaltuutettu Matti Adolfsen esitti seuraavan aloitteen:

Esitämme, että Kemi käynnistää neuvottelut kulttuurin kuntayhtymän perustamiseksi Meri-Lappiin. Yhtymäsopimus rakentuu Meri-Lapin musiikkiopiston, jousikvartetin ja Kivalo- opiston kuntasopimusten pohjalta. Kuntayhtymän ylläpidettäväksi siirtyisi myös orkesteritoiminta ja sitä voidaan laajentaa muihin toimintoihin tarpeen mukaan.

Kuntayhtymä on "juridinen henkilö", eli se vastaa itse omasta taloudesta ja hallinnosta. Näiden kulttuurilaitosten valtionosuudet siirtyvät sellaisenaan kuntayhtymän budjettiin. Kuntaliiton sopimus tekijänoikeusmaksujen suhteen on kulttuurialalle merkittävä kustannussäästö, jota osakeyhtiö, yhdistys tai säätiö eivät voi hydyntää. Kuntayhtymän ylläpitämänä toimii Suomessa ennestään 3 musiikkiopistoa, 1 teatteri ja 3 kansalaisopistoa.

Kuntalain mukaisesti valtuustot tekevät keskenään sopimuksen kuntayhtymän perustamisesta ja hyväksyvät sille perustamissopimuksen. Toimintoja voidaan siirtää kuntayhtymään hyvinkin erilaisilla aikatauluilla, oppilaitosten osalta siirtymä ei voi tapahtua kesken lukukauden. Esittävän taiteen (orkesteri ja kvartetti) osalta siirtymä voisi tapahtua nopeammin. Valtionosuuksien siirtoa uudelle ylläpitäjälle haetaan kunkin toimialan osalta erikseen.

Orkesterin ylikunnallisen toiminnan osalta on asetettu työryhmä vuonna 2018, sen työ on jäi kesken ja sitä pitäisi jatkaa. (yhteislautakunta toukokuu 2021). Teatterin ylikunnallisuutta on selvitetty vuodesta 2000 lähtien. Meri-Lapin kirjastokokonaisuus on myös ollut työn alla. Museo suhtautuu myönteisesti ylikunnallisen toiminnan mahdollisuuksiin. Orkesterin siirto kuntayhtymään on välttämätön toimenpide, valtionosuudet ovat orkesterin nimissä.

Kuntayhtymän koko ratkaisee sen kustannustehokkuuden. Mitä suurempi liikevaihto, sitä pienempi osuus hallintokuluilla on kokonaisuudessa. Kuntayhtymällä tulee olla oma hallitus ja tarkastuslautakunta sekä virkavastuulla toimivat toimialajohtajat.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 07.11.2022 § 324

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää aloitteen hyvinvointitoimialalle lausuntoa varten.

Päätös Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen hyvinvointitoimialalle lausuntoa varten.

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala 040-7759356

Julkisen sektorilla on tapahtunut merkittäviä muutoksia palvelujen järjestämisessä ja organisoinnissa. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuodenvaiheessa ja niiden kehittämistyö on edelleen kesken, eikä se voi olla vaikuttamatta kuntien toimintaan. Hyvinvointialueella ja kunnilla on merkittävä määrä yhdyspintoja, joiden käynnistymisessä ollan vasta alkumetreillä.

Aloitteessa esitetään neuvottelujen käynnistämistä kulttuurin kuntayhtymän perustamiseksi Meri-Lappiin. Alueella toimii Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia, jonka toiminta-alue on laajempi kuin Meri-Lappi. Aloitteessa mainitut kolme kuntayhtymän ylläpitämää ovat suurten Etelä-Suomen koulutuskuntayhtymien yhteydessä. Väkipohja siellä on suuri ja ammattiopistot kannattelevat kokonaisuutta. Toisin kuin Kemi-Tornio-seudun asukasluku väheni vuoden 2022 aikana 759:llä hengellä. Väkiluku väheni kaikissa seudun kunnissa ja eniten Kemissä.

Järjestettävän toiminnan laajuutta on aika ajoin syytä tarkistaa myös kuntakohtaisesti. Asukasmäärän väheneminen on haaste ja tarkoittaa sitä, että menoja tulee karsia, toimintaa tiivistää ja organisoida uudelleen. Päällekäisyydet on karsittava ja palvelun käyttäjät ja kohderyhmät on harkittava tarkkaan. Kemin kaupungin sopeuttamisohjelman mukaan edellä kuvatut tervehdyttämistoimet ovat toimeenpantavissa myös aloitteessa mainituissa toiminnoissa eli musiikkiopistossa, orkesterissa ja Kivalo-opistossa. Yhteistyön, työnjaon, toimintojen tiivistämisen ja kustannussäästöjen tarkastelu on paikallaan esimerkiksi musiikinopettajien työpaikkojen vapautuessa on syytä tarkastella yhteisopettajuuksien mahdollisuuksia.

Kulttuuritoimijuuden kokonaiskuva on laajentunut esimerkiksi Kivalo-opistolla. Kivalo-opisto tuottaa harrastustoiminnan lisäksi kotoutumiskoulutusta ja toimii työllisyyden vahvistamisen tukemisessa yhdessä elinvoimaan kuuluvan työllisyyspalvelujen kanssa. Kivalo-opisto on aikaisemmin käynyt neuvotteluja Tornion kansalaisopiston kanssa yhteisen alueellisen opiston perustamiseksi, mutta neuvottelut eivät tuottaneet tulosta.

Kemin kaupunki on pyytänyt 3.11.2022 yhteistyökuntia nimeämään Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion edustajat Meri-Lapin musiikkitoimen kehittämissuunnitelmatyön käynnistämiseksi. Ryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Tarkoituksena on pohtia ylikunnallisessa ryhmässä musiikkitoimintojen järjestämistavasta ja laajuudesta tulevaisuushakuisesti. Tämä työryhmä tarkastelee aloitteessa mainittuja musiikin asiakokonaisuuksia, joten tässä vaiheessa ei ole syytä perustaa useampaa ryhmää päällekkäisen työn välttämiseksi.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi vastauksen aloitteeseen Meri-Lapin kulttuurin kuntayhtymän perustamiseksi. Vastaus lähetetään edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi vastauksen aloitteeseen Meri-Lapin kulttuurin kuntayhtymän perustamiseksi. Vastaus lähetetään edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.